

ZYGMUNT RUTKOWSKI

**Z PROTOKÓLÓW TOWARZYSTWA RZEMIEŚNIKÓW POLSKICH
W ZIELONEJ GÓRZE**

Z zachowanych źródeł rękopiśmiennych o polskim życiu organizacyjnym w Zielonej Górze ciekawa jest księga protokołów numer 2 z lat 1908 — 1912. Zawiera ona 93 protokoły. Wszystkie inne księgi protokołów oraz korespondencja Towarzystwa nie zachowały się.

Z pierwszego protokołu z dnia 22 marca 1908 roku wynika, że Towarzystwo wznowiło swą działalność po dwuletnim okresie. Przyczyna zawieszenia działalności Towarzystwa nie została podana. Protokół ten przytaczamy w całości. W dalszym ciągu cytujemy jedynie ciekawsze fragmenty poszczególnych protokołów.

Zielonogóra dnia 22 Marca 1908.

Po dwuletnim zawieszeniu zebrań Towarzystwa Polskich Rzemieśników w Zielonej Górze zagał p. prezes posiedzenie dzisiejsze o godz. 4 na sali „Deutscher Kaiser”.

Na porządku dziennym zostało umieszczone:

Omówienie istnienia Towarzystwa

Sprawa zarządu

Obieranie nowych członków.

Zebrawie uchwaliło iż Towarzystwo ma nadal istnieć pod dotychczasowem zarządem składającym się: z prezesa p. Lisowskiego, zast. p. Gazińskiego, sek. p. Siekierskiego, zast. p. Putza, skarb. p. Słupeckiego, zast. p. Jeżewskiego, obrani do zarządu ławn. p. Ostrowski na rew. kasy pp. Grodzki i Kubiak.

Członkami Towarzystwa pozostają nadal pp.: Lisowski, Gaziński, Słupecki, Siekierski, Putz, Jeżewski, Grodzki, Kubicki, Gierszyński, Jabłoński, Ostrowski i Kubiak.

Na członków Towarzystwa zgłosili się pp: Marian Gołębka, Feliks Gołębka, Kasprzak, Antkowiak, Zjawiński, Kosicki, Maliński, Kabarkiewicz, Szymaniak, Kominowski i Szalek i zostali na zebraniu dzisiejszym na członków Towarzystwa przyjęci.

Wstępnego będzie się nadal płacić 50 fen.

Posiedzenie odbywać się będzie w niedzielę o godz. 3-ciej po południu po 1-szym i 15-tym, na sali „Deutscher Kaiser”.

Przy końcu posiedzenia podziękował p. prezes p. Gierszyńskiemu za trudy i starania w celu odnowienia Towarzystwa, a obecni członkowie uczcili Go podniesieniem się z miejsc i trzykrotnym: Niech żyje Kazimierz Lisowski.

Kazimierz Lisowski
prezes

Siekierski
pisarz

Jeżewski
skarbnik

23 maja 1908 r.

„...Na zebraniu dzisiejszym zostało uchwalone iż w rocznicę (powstania Towarzystwa) wyprawi Towarzystwo w sobotę dnia 25-go lipca, na sali p. Jandla w Robuschu, (Rohrbusch — dzisiaj przedłużenie ul. Wazów) jeśli sala będzie wolna. Zabawa ma się odbyć w następujący sposób: Koncert, śpiew, deklamacje i monologi, potem taniec. Członkowie płacić będą wstępnego 50 fen., goście panowie płacą 50 fen. panie 25 fen. Goście mogą być wprowadzeni tylko przez członków.

Do deklamacji i monologów zgłosili się pp. Rakoniewski, Piętka, Ankowiak, Gaziński i śpiewem zajmie się p. Gaziński...

20 września 1908 r.

...Na zebraniu dzisiejszym zdał p. Nalewajski sprawozdanie z wystawy przemysłowej w Gnieźnie, na które go Towarzystwo jako delegata wysłało. Pan prezes podziękował p. Nalewajskiemu za to i wezwał obecnych do uszanowania tego pana podniesieniem się z miejsc. Na zebraniu dzisiejszym uchwaliło Towarzystwo wstąpienie do związku zawodowego. Projekt ten został przyjęty wszystkimi głosami.

Uchwalone także zostało dzisiaj, iż Towarzystwo będzie obchodzić 28 listopada wieczór Mickiewiczowski, śpiewami, deklamacjami i wspólną kolacją. Uchwała przeszła wszystkimi głosami...

15 listopada 1908 r.

...Na zebraniu dzisiejszym przyjęło Towarzystwo do wiadomości, iż zostało przyjęte w poczet Towarzystw Związkowych i także, iż wstępne w wysokości 5 marek zostało wpłacone...

31 stycznia 1909 r.

...Na posiedzeniu dzisiejszym winszował p. prezes p. Kubiakowi zaręczyn i życzył szczęścia w przyszłym małżeństwie, a zebrani członkowie wtórowali mu podniesieniem się z miejsc i trzykrotnym okrzykiem: Niech żyje! Następnie p. prezes upominał, aby członkowie przestrzegali zgodę, jedność i braterstwo...

14 marca 1909 r.

...Na delegata do związku obrany został większością głosów p. Ostrowski i wybór przyjął. „Przemysłowca” zobowiązali się abonować pp. Słupecki, Siekierski, Kubicki, Gołębka, Putz, Fr. Brychcy, Kubiak Fr. na swój koszt. Członkowie uzalali się, iż daje się odczuwać brak biblioteki, a także książek z odczytami i polecili sekretarzowi, aby się zapytał p. prezesa związku, w jaki sposób moglibyśmy dostać tanich książek...

28 marca 1909 r.

...Na zebraniu dzisiejszym został odczytany obrazek z życia miejskiego „Wielki Post” i wiersz z Pana Tadeusza...

9 maja 1909 r.

...Na zebraniu dzisiejszym zostało uchwalone, iż Towarzystwo zrobi wycieczkę w przyszłą niedzielę do boru przez Augustssee na Meisenberg do półmłowego młyna. Miejsce zboru na placu przed lokalem Towarzystwa...

23 maja 1909 r.

...W końcu było Towarzystwu doniesione, iż żona z-cy p. prezesa, pani Ostrowska umarła i Towarzystwo uchwaliło kupić wieniec w cenie 5 marek...

6 czerwca 1909 r.

...Na zebraniu dzisiejszym zostało Towarzystwu podane do wiadomości, iż Towarzystwo zostało zaproszone na 25-letni jubileusz Tow. Przemysłowców w Strzeżnie na dzień 27 czerwca r. b. i na wystawę przemysłową w Inowrocławiu na dzień 27 czerwca r. b....

10 października 1909 r.

...Na zebraniu dzisiejszym zostało uchwalone większością głosów, iż Towarzystwo poleci p. Kubiakowi sprowadzić śpiewnik z nutami... Pan Grodzki nadmienił, ażeby na każdym zebraniu były odczytywane historyjki i wiersze. Pan prezes zalecał członkom, ażeby się zajmowali więcej czytaniem i deklamowaniem w Towarzystwie...

21 listopada 1909 r.

...Pan Gierszyński zrobił wniosek, aby Towarzystwo obstałowało więcej oznak dla członków, gdyż się wiele członków uzalalo, iż nie mają żadnych oznak Towarzyskich i wiele członków wyjechało także nie mając żadnych oznaków. Zebrani byli wszyscy zgodni z wnioskiem p. Gierszyńskiego i uchwalili obstałowanie 2 oznak zarządu tj. skarbnika i bibliotekarza i 20 oznak dla członków u p. Białasa w Poznaniu...

5 grudnia 1909 r.

...Pan Józef Kubiak zrobił wniosek, aby Towarzystwo kupiło kilka książek do czytania, gdyż daje się znać wielki brak książek w Bibliotece. Pan prezes, jako też zebrani członkowie byli zgodni z wywodami p. Kubiaka i polecono temu panu o postaranie się o kilka treściwych książek, a pieniądze które wpłynęły i wpłyną do skarbniki mają być na ten cel obrócone...

2 stycznia 1910 r.

...Pan Kasprzak odczytał wiersz, w którym wieszował Towarzystwu Nowego Roku, także pan Karbowski miał odczyt zawierający życzenia Nowego Roku. Pan Karbowski rozdał gwiazdkę pomiędzy członków, składającą się z kalendarzy, książek i pierników...

16 stycznia 1910 r.

...Pan Gołębiowski podarował Towarzystwu 5 książek do czytelnicy, za co mu podziękował p. Grodzki w imieniu Towarzystwa serdecznym Bóg zapłać...

13 lutego 1910 r.

...Na członka Towarzystwa zgłosił się dzisiaj p. Edmund Lisowski (syn prezesa K. Lisowskiego Ż.R.) i został na zebraniu dzisiejszym jednogłośnie przyjętym...

27 lutego 1910 r.

...Na wniosek p. Kubiaka uchwaliło Towarzystwo iż walne zebranie i czynności ogłosi Towarzystwo w „Gazecie Grudziądzkiej” i „Pracy”. Także uchwalono, aby Towarzystwo zaabonowało „Pracę” od 1 kwietnia...

24 kwietnia 1910 r.

...Na zebraniu dzisiejszym został na dyrektora teatru na rocznicę wybrany p. Karbowski, do komisji teatru pp. Franciszek i Józef Kubiak, Wiktor Grodzki i Antoni Putz...

8 maja 1910 r.

...Pan Karbowski przedstawił Towarzystwu sztukę do teatru na rocznicę: Obrona Trembowli, na co się Towarzystwo zgodziło...

22 maja 1910 r.

...Na zebraniu Towarzystwa Przemysłowego w Wolsztynie, na 25-letnią rocznicę tegoż Towarzystwa, uchwaliło Towarzystwo wysłać trzech delegatów: p. Karbowskiego, p. Brychcego i Kasprzaka...

5 czerwca 1910 r.

...Oznaki dla Towarzystwa, których nam Polak pan Pawłowski w Poznaniu nie może zrobić, mają być zamówione u Niemca pana Paukeřta w Zielonej Górze. Pan Karbowski zdał na zebraniu dzisiejszym sprawozdanie z delegacji na rocznicę w Wolsztynie. Towarzystwo przyjęło do wiadomości zaproszenie Towarzystwa Katolickich Rzemieślników pod wezwaniem św. Józefa w Poznaniu, na obchód Srebrnego Jubileuszu Przemysłowego okręgu bydgoskiego, na wystawę urządzoną w czasie od 26 czerwca do 10 lipca. Katolickiemu Towarzystwu Rzemieślników Polskich w Poznaniu, Towarzystwo wysłało telegram gratulacyjny...

25 września 1910 r.

...Na zebraniu dzisiejszym odczytał p. Karbowski z „Pracy” powieść historyczną „Pod Płowcami” z czasów króla polskiego Władysława Łokietka. Pan prezes Lisowski odczytał odczyt popularny z „Pracy”, które narody, kraje i miasta są najznacześniejsze na świecie... Resztę czasu spędzono na śpiewach...

20 listopada 1910 r.

...Z powodu tak nagłej śmierci nam tak drogiego i nieodżałowanego ks. prałata Piotra Wawrzyniaka z Mogiła skreślił pan prezes w krótkości czyny i działalność tego wielkiego męża na polu politycznym i ekonomicznym i zawezwał obecnych członków do uczczenia pamięci powstaniem z miejsc i odmówienia za spokój duszy sp. Prałata Zdrowaś Marja i wieczny odpoczynek.

Pan Franciszek Kubiak odczytał kilka ustępów historycznych i pan Antoni Putz humoreskę. Pan prezes zrobił wniosek o wyprawienie gwiazdki dla dzieci...

Pan Klops deklamował kilka wierszy o miłości naszej matki Ojczyzny...

29 stycznia 1911 r.

...W skrzynce zapytań było zapytanie: Czy Polak nie katolik może być członkiem naszego Towarzystwa. Odpowiedź była, iż każdy porządny Polak może być członkiem Towarzystwa, jak ustawy wskazują.

Pan prezes podziękował jeszcze raz p. Szczekowi za poniesione trudy przy rozdaniu gwiazdki naszej działwie jako gwiazdzc. Pan prezes jeszcze raz zachęcał członków do zgody i jedności w Towarzystwie i do popierania naszych członków...

21 maja 1911 r.

...Na przyszłym zebraniu zostały uchwalone 3 marki na zamówienie Mszy św. na intencję Towarzystwa, co zostało o tyle zmienione, iż Towarzystwo zrobiło dobrowolną składkę, która wypadła 3,75 m, co uczyniło 6,25 m i zostało odesłane na Kościół do Rynarzewa.

Pan prezes podziękował Towarzystwu za telegram posłany od Towarzystwa w dzień ślubu córki pana prezesa.

Uchwalone zostało na zebraniu dzisiejszym, iż Towarzystwo zrobi wycieczkę w pierwsze święto Zielonych Świątek, po południu o godz. 2-giej. Zbiór i wymarsz ze strzelnicy na Heidersberg.

Resztę czasu spędzono na śpiewach...

30 lipca 1911 r.

...Pan prezes wyraził swoje zadowolenie iż nasza młodzież się tak garnie do Towarzystwa. Pan Józef Kubiak zrobił wniosek, aby obrano drygenta śpiewu pana Grodzkiego i za zgodą wszystkich członków został przyjęty i także urząd przyjął...

8 października 1911 r.

...Na zebraniu dzisiejszym została uchwalona forma podania ruchu Towarzyskiego w „Pracy” i w „Gazecie Grudziądzkiej”...

22 października 1911 r.

...Pan Putz odczytał opis uroczystości polskiej na Śląsku. Resztę czasu spędzono na śpiewach...

25 lutego 1912 r.

...Pan prezes zachęcał członków do oszczędności, uczciwego prowadzenia życia i do czytania książek poważnych. Odczytane także było na zebraniu życiorys i wiersz o Zygmuncie Krasińskim.

10 marca 1912 r.

...Odczytane też było wiersz z „Gazety” o Kołłątaju i kilka ustępów z Sybilii. Po odśpiewaniu kilku pieśni postnych zamknął pan prezes zebranie o godz. 6-tej.

21 września 1912 r.

...Przedstawiona była Towarzystwu na zebraniu dzisiejszym oferta Unii Księgarskiej, polecająca Towarzystwu za opłatą miesięczną 2 marek „Biblioteczkę Katolicką” składającą się z 20 tomów oprawnych w płótno za cenę 16 marek. Towarzystwo uchwaliło zamówić powyższą Bibliotekę, na wyżej podanych warunkach.

Pan Leon Grodzki po odświeżeniu wojskowości uczęszcza nadal na zebrania Towarzystwa. Pan prezes i pan Józef Kubiak odczytali artykuły z gazety...

5 października 1912 r.

Pan Putz przeczytał artykuł z „Gazety Grudziądzkiej” o ks. Skardze. Pan prezes zawezwał zebranych członków do uczczenia św. p. naszego sławnego kaznodziei ks. Skarżyńskiego w miejsc.

Miesięcznego wpłynęło do kasy 4,50 m. z dobrowolnych składek na bibliotekę 1,25 m. Odczytane też było więcej artykułów i powieści z gazet...

Na protokóle z dnia 5. X. 1912 r. kończy się księga protokółów.

Podał do druku
ZYGMUNT RUTKOWSKI